

Praktyczny biuletyn dla sędziów

Andrzej Antkiewicz

SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO W GRUDZIĄDZU

O potrzebie zmiany przepisów dotyczących konkursu na stanowisko referendarza sądowego

Przeprowadzanie konkursu na stanowisko referendarza sądowego uregulowane zostało w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych¹ i wydanym na podstawie art. 149a § 2 tej ustawy rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie przeprowadzania konkursu na stanowisko referendarza sądowego². Stosownie do art. 149a § 1 p.u.s.p., nabór kandydatów na referendarzy sądowych organizuje się w drodze konkursu, który ma na celu wyłonienie kandydata o największej wiedzy i najwyższych umiejętnościach, predyspozycjach i zdolnościach ogólnych, niezbędnych do wykonywania obowiązków referendarza. Na podstawie § 2 tego przepisu, Minister Sprawiedliwości określił w rozporządzeniu z dnia 22 marca 2012 r.:

- 1) szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania oraz etapy i przebieg konkursu na stanowisko referendarza sądowego;
- 2) skład komisji konkursowej oraz sposób i tryb jej działania;
- 3) zakres i sposób udostępniania kandydatowi informacji o przebiegu i wynikach konkursu.

Rozporządzenie to jest dosyć lakoniczne i nie reguluje wielu ważnych kwestii związanych z przebiegiem konkursu.

Według art. 149 § 1 pkt 5 p.u.s.p. na stanowisko referendarza sądowego może być mianowany ten, kto zdał egzamin referendarski, sędziowski, prokuratorski, notarialny, adwokacki albo radcowski lub ukończył aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską, lub uzyskał wpis

na listę adwokatów albo wpis na listę radców prawnych albo został powołany przez Ministra Sprawiedliwości na notariusza. Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw³, która weszła w życie 28 września 2023 r., w art. 149 p.u.s.p. dodano § 1a w brzmieniu: „Wymagania określone w § 1 pkt. 5 nie dotyczą tego, kto przed mianowaniem przez okres co najmniej 5 lat był zatrudniony na stanowisku asystenta sędziego w pełnym wymiarze czasu pracy. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy okres ten podlega proporcjonalnemu wydłużeniu”. Dodany przepis otworzył możliwość ubiegania się o stanowisko referendarza sądowego szerokiej rzeszy asystentów sędziów, co spowodowało, że do konkursów na stanowisko referendarza sądowego zgłasza się w ostatnim czasie wiele osób, często ponad sto. Część kandydatów zgłasza również zarzuty co do przebiegu i prawidłowości procedury konkursowej.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia kandydat na stanowisko referendarza sądowego powinien przedłożyć do sądu, w którym ogłoszono o wolnym stanowisku referendarskim, zgłoszenie o przystąpieniu do konkursu oraz następujące dokumenty:

- 1) wniosek o zatrudnienie na stanowisku referendarza sądowego;
- 2) życiorys i informację o przebiegu kariery zawodowej;
- 3) oryginał lub urzędowo poświadczony odpis dokumentu potwierdzającego uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu sędziowskiego, prokuratorskiego, notarialnego, adwokackiego, radcowskiego lub referendarskiego albo oryginał lub urzędowo poświadczony odpis dyplomu ukończenia aplikacji ogólnej, aplikacji sędziowskiej lub aplikacji prokuratorskiej;
- 4) trzy aktualne fotografie zgodne z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych.

Do zgłoszenia kandydat może dołączyć dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje i osiągnięcia.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ T.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.; dalej: p.u.s.p.

² T.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2546; dalej: rozporządzenie.

³ Dz.U. z 2023 r., poz. 1860; dalej: ustawa z 7 lipca 2023 r.

Postępowanie odrębne w sprawach konsumentów. Ocena skutków nowelizacji z 9.03.2023 r.

Wprowadzenie

Mocą ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹ wprowadzono nowe postępowanie odrębne w sprawach toczących się udziałem konsumentów. Okres upływu roku po wprowadzeniu przywołanej zmiany pozwala na ocenę skutków przedmiotowej regulacji.

Postępowanie z udziałem konsumentów

Stosownie do przepisu art. 458(14) § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego², przepisy niniejszego działu stosuje się w sprawach o roszczenia konsumenta przeciwko przedsiębiorcy oraz o roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi, o ile konsument ten jest stroną postępowania. Tym samym, aby sprawa rozpoznawana była w postępowaniu odrębnym, musi spełniać łącznie dwa kryteria: 1) przedmiotowe, nawiązujące do pojęcia roszczenia oraz 2) podmiotowe, odnoszące się do statusu stron – konsumenta i przedsiębiorcy. Należy jednak dostrzec, że pojęcie „roszczenia” nie zostało nigdzie zdefiniowane. Sąd Najwyższy z postanowieniem z dnia 26 czerwca 2002 r.³ wskazał, że określenia „roszczenie”, użytego w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, nie można jednak zawęzić jedynie do roszczenia materialnoprawnego w ścisłym znaczeniu tego słowa. W określonych bowiem wypadkach jest ono używane w Kodeksie postępowania cywilnego w „znaczeniu najobszerniejszym”, tj. jako „uprawnienie doznające ochrony prawnej”. Takie pojęcie pozwalałoby na przyjęcie tezy, iż w postępowaniu z udziałem konsumentów są rozpoznawane sprawy nie tylko o roszczenia w ścisłym znaczeniu, ale także takie, których przedmiotem nie jest roszczenie w rozumieniu prawa materialnego, a więc sprawy o ustalenie (art. 189 k.p.c.) oraz ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego⁴.

Również T. Zembrzuski dostrzega, że nowy mechanizm procesowy nie tyle równoważy faktycznie nierówne szanse konsumenta, ile prowadzi do nieuzasadnionego polepszenia jego sytuacji i faworyzowania go kosztem strony przeciwnej, a co za tym idzie, naruszona zostaje równowaga stron ze względu na brak symetrycznych rozwiązań w zakresie koncentracji materiału procesowego⁵. Nie mamy w tym wypadku do czynienia z zapewnieniem konsumentowi wyższego standardu ochrony prawnej, lecz z pogorszeniem sytuacji procesowej przedsiębiorcy. Brak realizacji zasady równości stron podaje w wątpliwość gwarancje ochrony praw stron, sprawiedliwości postępowania oraz prawa strony do rzetelnego postępowania. Ustawodawca zdaje się zapominać, że prawo do sądu, stanowiące ważny element państwa prawa, powinno być respektowane także względem przedsiębiorcy pozostającego w sporze sądowym z konsumentem. Z kolei D. Chrapoński wyraża pogląd, iż cel, któremu przyświecało wprowadzenie do porządku prawnego reguł koncentracji materiału dowodowego, nie spowoduje polepszenia sytuacji procesowej konsumenta, gdyż system prekluzji jest jednostronny, a podmiotem tamującym sprawność postępowania może być sam konsument, który, co do zasady, ma nieograniczone czasowo horyzonty przedstawiania twierdzeń i dowodów⁶.

Na pozytywną ocenę zasługuje zmiana wprowadzająca do ustawy procesowej przepisu przewidującego możliwość wytoczenia przez konsumenta powództwa przed sądem miejsca swojego zamieszkania (art. 458(14) § 4 k.p.c.), przy czym regulacja ta powinna zostać zamieszczona wśród przepisów o właściwości przemiennej w procesie.

Niezwykle krytycznie należy ocenić nałożoną na przedsiębiorcę w postępowaniu z udziałem konsumentów prekluzję dowodową. Ustawodawca przyjął, że przedsiębiorca będący powodem jest obowiązany powołać wszystkie twierdzenia i dowody w pozwie, a będący pozwanym – w odpowiedzi na pozew. Twierdzenia i dowody spóźnione podlegają pominięciu, chyba że zachodzi jedna z przesłanek określonych w art. 458(15) § 4 .p.c.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ Dz.U. z 2023 r., poz. 614.

² T.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1550; dalej: k.p.c.

³ III CZP 42/02, OSP 2003/6/7.

⁴ M. Łochowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, wyd. 2, T. Szanciło (red.), Warszawa 2023, art. 458(14), Nb 4.

⁵ T. Zembrzuski, *Dokąd zmierza ochrona konsumenta w procesie cywilnym?*, Palestra 2023, nr 8, Nb 4.

⁶ D. Chrapoński, *Postępowanie cywilne z udziałem konsumentów w świetle nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 9.03.2023 r.*, Palestra 2023, nr 8, s. 143.

dr hab. Marcin Uliasz, prof. URad

Jak po wejściu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości (Dz.U. poz. 2633) należy ustalać wartość oszacowania wskazywaną w opisie i oszacowaniu, sumę wywołania na pierwszej licytacji i cenę nabycia wskazywaną w postanowieniu o przybiciu, zakładając, że nieruchomość została oszacowana w operacie szacunkowym na kwotę 100 000 złotych, a nieruchomość została zbyta za cenę o 10 000 złotych wyższą aniżeli suma wywołania i przy założeniu, że na dłużniku spoczywa obowiązek podatkowy z tytułu podatku VAT wynikający ze sprzedaży egzekucyjnej nieruchomości?

Zmieniony przepis § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 sierpnia 2016 roku w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia opisu i oszacowania nieruchomości (Dz.U. poz. 1263 z późn. zm.)

stanowi, że w przypadku ustalenia przez komornika, że na dłużniku spoczywa obowiązek podatkowy z tytułu dokonywanej w trybie egzekucji dostawy towarów będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów, komornik w protokole opisu i oszacowania podaje sumę oszacowania nieruchomości oraz zawierającą się w niej kwotę podatku od towarów i usług. Kwotę podatku ustala się zgodnie z art. 106e ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r., poz. 1570, 1598 i 1852). Podobny obowiązek istniał przed powyższą zmianą, z tym że przepis ten przewidywał, że komornik w protokole oszacowania podawał wartość nieruchomości bez kwoty podatku od towarów i usług oraz wartość nieruchomości zawierającą kwotę tego podatku.

Jeżeli na dłużniku spoczywa obowiązek podatkowy z tytułu dokonywanej w trybie egzekucji dostawy towarów będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów, to suma oszacowania wskazywana w opisie i oszacowaniu jest zawsze wartością brutto (zawierającą podatek).

Od tej sumy oblicza się cenę wywołania i wartość minimalnego postąpienia. Cena nabycia wskazywana w postanowieniu o przybiciu też jest ceną brutto. Nie ma podstaw do wyszczególniania kwot podatku VAT w cenie wywołania w obwieszczeniu o licytacji albo w cenie nabycia w postanowieniu o przybiciu.

Podatek VAT komornik oblicza dopiero po przysądzeniu własności, gdy wystawia fakturę VAT.

Więcej pytań i odpowiedzi
możesz zaobczyc [tutaj](#)

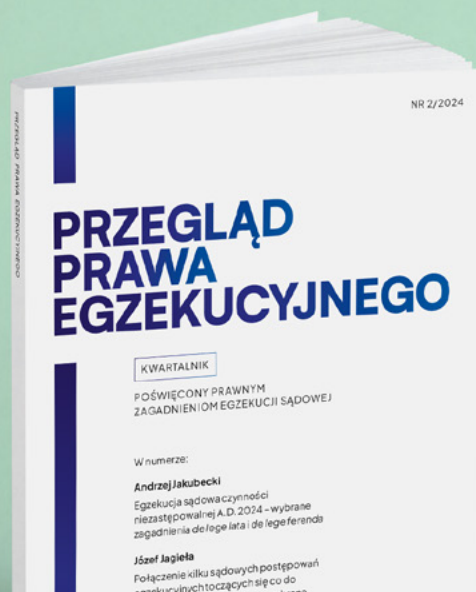
W numerze drugim czasopisma „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” polecamy m.in. artykuły:

Egzekucja sądowa czynności niezastępowalnej A.D. 2024 – wybrane zagadnienia *de lege lata* i *de lege ferenda*
prof. dr hab. Andrzej Jakubecki

Połączenie kilku sądowych postępowań egzekucyjnych toczących się co do nieruchomości. Zagadnienia wybrane
dr hab. Józef Jagieła, prof. UŁ

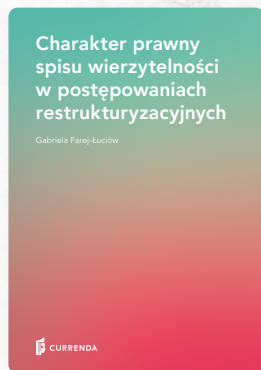
Uciążliwość egzekucji sądowej z nieruchomości jako podstawa do odmowy jej wszczęcia
dr hab. Ireneusz Wolwiak

Przegląd Prawa Egzekucyjnego nr 2/2024 jest już dostępny w Czytelni Currendy czytelnia.currenda.pl

Literatura, która może się przydać sędziemu

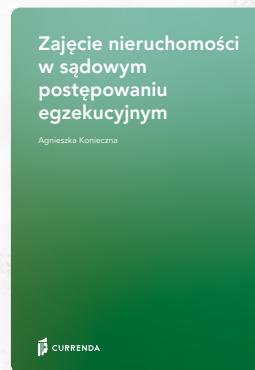
Zapraszamy Państwa do naszego sklepu: www.sklep.currenda.pl

Charakter prawny spisu wierzytelności w postępowaniach restrukturyzacyjnych

Autorka:
Gabriela Farej-Łuciów
Liczba stron: 462

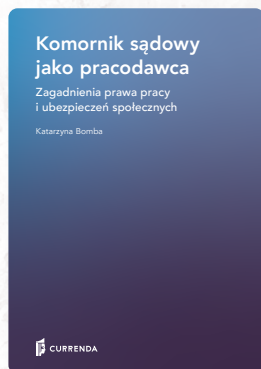
Monografia podejmuje istotny temat zarówno w znaczeniu praktycznym, jak i teoretycznym, dotyczący charakteru prawnego spisu wierzytelności. Jest to jedyne opracowanie monograficzne dotyczące tej tematyki. Spis wierzytelności to jeden z ważniejszych dokumentów sporządzanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Ze względu na dość niedawne uregulowania w ustawie z 2016 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz brak jakichkolwiek analiz zagadnienia przez przedstawicieli doktryny książkę należy uznać za niezwykle przydatną.

Zajęcie nieruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Autorka: Agnieszka Konieczna
Liczba stron: 314

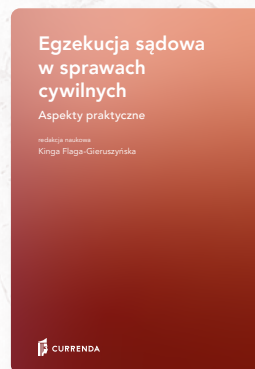
Monografia ta to wartościowe i kompleksowe opracowanie zawierające analizę aktualnych regulacji prawnych dotyczących zajęcia nieruchomości w związku z prowadzeniem przez komornika sądowego postępowania egzekucyjnego w celu wyegzekwowania należności pieniężnych. Zostały w niej omówione sposoby wszczęcia egzekucji z nieruchomości, a także czynności egzekucyjne podejmowane przez komornika. Przedstawiono również skutki zajęcia nieruchomości oraz problematykę przyłączenia się kolejnego wierzyciela do egzekucji z nieruchomości wraz ze skutkami powstałymi dla pozostałych wierzycieli, którzy skierowali egzekucję do nieruchomości dłużnika.

Komornik sądowy jako pracodawca – zagadnienia prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Autorka: Katarzyna Bomba
Liczba stron: 271

Zgodnie z postanowieniami ustawy o komornikach sądowych komornik, w ramach pełnionej służby, organizuje indywidualną kancelarię komorniczą. Kancelaria komornicza to zespół osób i środków materialnych służących do obsługi komornika w zakresie powierzonych mu zadań i czynności. Monografia ta stanowi kompleksowe opracowanie odnoszące się do praw i obowiązków komornika sądowego jako pracodawcy dla asesorów komorniczych oraz innych pracowników kancelarii komorniczej.

Egzekucja sądowa w sprawach cywilnych

Redakcja naukowa:
Kinga Flaga-Gieruszyńska
Liczba stron: 170

Monografia zawiera aktualne omówienie zasadniczych zagadnień związanych z egzekucją sądową, włączając w to przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, ale także unormowania zawarte w ustawie o komornikach sądowych i kosztach komorniczych. W monografii poruszono aspekty praktyczne i teoretyczne. Opracowanie zawiera ciekawe wypowiedzi doktrynalne, a z uwagi na swój wysoki poziom merytoryczny i aktualność (stan prawny) będzie stanowiło przydatną lekturę dla praktyków.

Nie otrzymujesz jeszcze naszego biuletynu? Zapisz się do newslettera: [kliknij tutaj](#)

Aby uzyskać dodatkowe informacje, zadzwoń: **+48 784 095 316**
lub wyślij wiadomość na wydawnictwo@currenda.pl